

Kako se u misijama slavi Uskrs

(kateheza za niže razrede osnovne škole)

(prir. s. Kristijana Erak, Franjevka od Bezgrešne)

Ciljevi:

- otkriti kako se slavi Uskrs u misijskim zemljama
- uočiti razlike i sličnosti slavljenja Uskrsa kod nas i u misijama
- napisati priču ili intervju s nekim od misionara o slavljenju Uskrsa

Oblici rada:

Frontalni, individualni i rad u skupini

Mediji komuniciranja:

- DVD "*Hrvatski misionari u srcu Afrike*"
- Papir i olovka
- Tekstovi i poticajna pitanja

Molitveno-slavljenički vid:

Pjesma: Kriste u tvoje ime (ili neka druga uskrsna)

Molitva:

Ustani u meni, Uskrsli, ti si sišao u smrt svima koje je ona u sebe pokopala.
Sidi u mene, u sve što je u meni mrtvo, svemu što čeka na tvoj život i tvoje svjetlo.

Ti si doista uskrsnuo iz groba i mrtve vodiš u život,
one što su u mraku vodiš u svjetlo, a grješnike vodiš pomirenju s Ocem.

Ustani i u meni, iz mojih grobova sve što je mrtvo podigni u život,
moju bijedu u pogled ljubavi, a moju krivnju u raširene ruke Očeve.
Amen.

Georg Lengerke (*preuzeto iz Youcata – molitvenika za mlade*)

Poučni dio: (*dolje navedeni prilog može se prepričati ili skratiti*)

Slaveći Kristovo uskrsnuće, kršćani ne spominju samo jedan čudesni događaj iz prošlosti. Uskrsnuće Kristovo početak je obnovljenog čovječanstva. To je događaj koji traje u vremenu i prostoru. Krštenjem i euharistijom vjernici dobivaju udio u događaju Kristova uskrsnuća i uključuju se u Crkvu kao uskrsni narod.

Prva je Crkva uskrsnu noć provodila u pjesmi i molitvi, pridružujući katekumene Kristu raspetom i uskrsnom. Kad je ponestalo odraslih kandidata za krštenje, u liturgiju uskrsne noći uveden je blagoslov novog ognja, hvalospjev uskrsnoj svijeći, koja simbolizira Krista, i blagoslov vode kojom se škrope krštenici pri obnavljanju svojih krsnih obećanja.

Vazmeno bdijenje sastoji se od:

- *Službe svjetla s blagoslovom ognja i Vazmenim hvalospjevom;*
- *Službe Riječi sa sedam starozavjetnih i dva novozavjetna čitanja koja iznose ključne događaje povijesti spasenja;*
- *Krsne službe s litanijama svih svetih, blagoslovom vode, krštenjem odraslih ili obnovom krsnih obećanja;*
- *Euharistijske službe pod kojom novokršteni donose misne darove.*

Služba svjetla

Dok su u samoj crkvi ugašena svjetla, predsjedatelj pred crkvom blagoslivlje oganj kojim će biti zapaljena uskrсна svijeća. Ovaj obred ušao je u rimsku liturgiju iz germanskoga narodnog običaja. U blagoslovnoj molitvi svećenik ističe da je Bog po svome Sinu dao vjernima oganj svoga sjaja. Kao što fizičko svjetlo grije i sjaji, tako nas uskršli Krist grije i obasjava.

U uskrсну svijeću svećenik zatim ucrtava križ te prvo i posljednje slovo grčke abecede izgovarajući: "Krist jučer i danas, početak i svršetak, Alfa i Omega. Njegova su vremena i vjekovi, njemu slava i vlast po sve vjekove vječnosti. Amen." Slijedi procesija svećenika i poslužitelja kroz još tamnu crkvu.

Na ulazu, u sredini i kod oltara đakon pokazuje svijeću sudionicima slavlja i klikće: "Svjetlo Kristovo!" Zajednica odgovara "Bogu hvala" u zahvalnom obnavljanju životnog pristajanja uz Krista koji je svjetlo.

Služba Riječi

Dugačka je zato što su vjernici u starini željeli dočekati zoru uskršnjeg jutra razmatrajući "divna djela što ih je Gospodin Bog svome narodu od početka činio, vjeran svojoj riječi obećanju" (Misal), a samo krštenje dijelilo se u zoru i liturgija završavala euharistijskom službom.

Prvo je ponuđeno čitanje izvještaj Postanka o stvaranju svijeta i čovjeka da gospodari prirodom, a služi jedino Bogu (Post 1, 1 - 2,2).

Drugo je čitanje opis Abrahamove žrtve (Post 22, 1-18) po kojoj je praotac židovskog naroda postao duhovnim ocem svih koji su spremni na sinovsko podlaganje Bogu.

Treće je čitanje izvještaj o prijelazu preko Crvenog mora kao slici novozavjetnog krštenja (Izl 14, 15 - 15, 1). Dok se ostala starozavjetna čitanja iz pastoralnih potreba smiju izostaviti, ovo se treba uvijek pročitati.

Četvrto je čitanje prorokova pjesma novom Sionu kojemu se Bog veže na trajnu ljubav i s njime sklapa savez mira (Iz 54, 5-14). Taj starozavjetni Sion slika je Crkve.

Peto je čitanje poziv Izraelcima na gozbu koju Bog besplatno sprema u naoko bezizlaznoj situaciji, jer njegove misli nisu ljudske misli (Iz 55, 1-11).

Šesto je čitanje odlomak iz Baruhove knjige, upućen Izraelcima koji "stare u zemlji tuđinskoj". Da bi sačuvali svoj vjerski i nacionalni identitet, trebaju u tuđini prijanjati uz Boga kao vrelo mudrosti (Bar 3, 9-15. 32 - 4, 4).

Sedmo je čitanje iz Ezekijela, preko kojega Bog obećava vratiti sužnje u zemlju djedova, dati im novo srce i u njih udahnuti svoga Duha (Ez 36, 16-17; 18-28). Takvo novo srce

kršćani dobivaju krštenjem. Nakon svakoga od starozavjetnih čitanja slijedi pripjevni psalam u kojem sudionici liturgije pjevajući razmišljaju o pročitanom.

Nakon psalma svećenik moli molitvu koja se odnosi na dotično čitanje i primjenjuje ga na crkvenu zajednicu. Sada svećenik intonira misni himan "Slava Bogu na visini", koji se nije pjevao u korizmi. To može biti popraćeno zvonjavom zvona, prema mjesnom običaju. U zornoj molitvi koja slijedi svećenik izriče vjeru da Bog ovu noć obasjava slavom Kristova uskrsnuća te moli da Bog u nama oživi "duh posinstva što smo ga u krštenju primili".

Krsna služba

Najdoživljajiji znak da vjernici dobivaju udio u Kristovu uskrsnuću jest krštavanje odraslih kandidata u liturgiji uskrsne noći. U prvim stoljećima kršćanstva to je bila redovna praksa.

Kad su kršćanski roditelji počeli krštavati malu djecu s obvezom da ih odgoje u krsnoj vjeri, nestalo je odraslih kandidata koji bi se krštavali u uskrsnoj noći. Zato je Pio XII. 1951. i 1955, prilikom obnove vazmene liturgije, odredio da u uskrsnoj noći kršteni vjernici obnavljaju svoja krsna obećanja.

Na početku ovog dijela vazmenog bdjenja mole se Litanije svih svetih tako da se mogu umetnuti zaštitnici kandidata za krštenje ili sveci tog mjesta i naroda. U svecima slavi Crkva Kristovo pashalno otajstvo jer su oni svetački živjeli i umrli snaženi krstom i euharistijom. Njih zaziva kad blagoslivlja vodu kojom će biti kršteni kandidati ili pošćropljeni kršteni sudionici liturgije koji iznova prihvaćaju ono što su u djetinjstvu umjesto njih učinili roditelji i kumovi.

Bitni dio blagoslova jest prošnja: "Molimo te, Gospodine, da po tvome Sinu siđe u ovu vodu sila Duha Svetoga: koji s Kristom budu ukopani u smrt, neka s njime po krstu ustanu na život."

Slijedi odricanje od grijeha, ispovijest vjere i svećenikova molitva Ocu koji nas je preporodio vodom i Duhom Svetim da nas čuva svojom milošću u istom Kristu Gospodinu našem za život vječni. U ovoj misi Litanije svih svetih služe kao Molitva vjernika a obnova krsnih obećanja kao Vjervanje.

Euharistijska služba

Završava radosnim uskrsnim poklikom: "Aleluja!", koji doslovno znači "Hvalite Boga!" Taj je poklik izraz vjerničke radosti što je Bog uskrisio Krista od mrtvih i što nam krštenjem i euharistijom daje udio u životu Uskrsloga.

(prema http://free-ka.htnet.hr/Molitva/Vazmeno_bdijenje.htm)

Katehetske zadaće:

Podijeliti grupu u 2 skupine. Prva skupina dobije tekst o slavljenju Uskrsa u Kongu kako ga je opisao misionar fra Stojan Zrno, a druga skupina tekst o slavljenju Uskrsa u Zambiji kako ga je opisao misionar don Boris Dabo. (dolje priloženo). Nakon pročitanog teksta svaka skupina dobije poticajna pitanja:

- Što te se posebno dojmilo u pročitanom tekstu?
- Ima li sličnosti u slavljenju Uskrsa kod nas i u misijama?
- Na osnovu pročitanog teksta osmisli intervju s misionarem? Što bi ga sve želio pitati?

I. skupina

Uskrs u Kongu

"Najveći i u Africi najradosniji blagdan u godini svakako je Uskrs. To je u našem dijelu Konga i vrijeme „obilja.“ Kišno doba primiče se kraju i sve što su posijali i posadili dozrijeva tako da za Uskrs ima najviše hrane. Zato naši vjernici za Uskrs prave *fešte*. Mnogi se upravo tada krštavaju, vjenčavaju, primaju prvu sv. pričest.

Pada noć. Svuda vlada potpuni mrak. Jedino ispred crkve svijetli zapaljeni oganj. Ljudi se okupe oko ognja. Djeca se igraju u polumraku. Ali kad poče molitva, svi se smire. Poslije blagoslova vatre zapalimo svijeće. Svatko drži po jednu u ruci. Ulazimo u crkvu. Samo svjetlo svijeća razbija tamu. Upaljene lojne svijeće daju crkvi poseban čar. Počinju čitanja. Prema liturgijskim pravilima od sedam starozavjetnih čitanja može ih se uzeti samo tri. Ali moji vjernici ne žele skraćivati. „Hoćemo svih sedam čitanja! Treba imati vremena za slušanje Riječi Božje.“ tako mi vele. Kad se zapjeva Slava, kao da pade gol na važnoj utakmici! Vriska, cika, poklici radosti, bubnjevi... Tijela su sva u pokretu, a iz stotine grla ori se „Ntumbo, ntumbo, ntumbo... Slava, slava, slava...“ Poslije propovijedi vrijeme je za krštenje, a onda i za vjenčanja. Poslije svakog krštenja, poslije svake prisege onih koji se vjenčavaju čuju se poklici radosti. Među novokrštenim većinom su odrasli i mladež. Jednom smo u misiji Kayeye imali 250 krštenja. Trebalo je izdržati. Ali nikome se ne žuri. Pjesma, pjesma i opet pjesma... I tako svakog Uskrsa oko dva i pol do tri sata. Sutradan na sam blagdan opet radost i samo radost! Krist je uskrsnuo. On živi zauvijek, Aleluja! Naši vjernici u Africi dobro to shvaćaju i raduju se." (*fra Stojan Zrno, misionar u Kongu, Uskrs 2012.*)

II. skupina

Pjesma uskrsnog jutra

"Jučer na uskrsno jutro, rano, još za mraka, probudile su nas žene koje su prošle misijom pjevajući uskrsne pjesme. „Uskrsnuo je, uskrsnuo je...“ pjevale su uz bubanj a njihova pjesma je neodoljivo podsjećala na ono prvo uskrsno jutro u Jeruzalemu kad su se dvije Marije i Saloma vraćale s Isusovog praznog groba i kad su se sve uzbuđene žurile da to jave starješinama zajednice pa su pjevale „uskrsnuo je, uskrsnuo je...“ Tako su nam i žene koje stanuju u selima nedaleko misije najavile da je On ponovno uskrsnuo i da će sad sa izlaskom sunca biti opet novi uskrsni početak... Tako je to djelovalo osvježujuće, nije to bilo planiralo, iznenadile su nas.

Svi blagdani velikog tjedna su se održali na misiji, ovo je druga godina da se to događa. Činilo se da se to odvija onako kako se odvijalo i u Jeruzalemu. Uz Isusa je ostala samo nekolicina, oni najbliži, pa je i ovdje posjet na Veliki četvrtak, Veliki petak i Veliku subotu bio skroman. Došli su oni koji su najvjerniji. Ljudima je ovo još sve novo, nisu se još navikli, tako smo ih opravdavali. No, čujem da je na Uskrs posjet ipak bio dobar.

Ja sam Uskrs proveo u selu Kachola, tridesetak kilometara od misije gdje je zajednica bila u gotovo punom sastavu iako nisu očekivali dolazak misionara. Nisu dobili poruku, kažu. „Danas je veliki blagdan uskrsnuća Isusovog“, tako je najavio njihov voditelj na početku službe riječi na uskrsno jutro. Ja sam stajao do njega, misa nije bila jer tu još nitko nije kršten. Onda ih je voditelj Nine, učitelj u seoskoj školi, pozivao na radost:

„Radujmo se i slavimo, ovo je veliki dan“, nastavio je. Oni su pojačali svoju pjesmu i podigli se na plesanje. „Isus je bio osuđen kao onaj koji je od seoskog vrača proglašen bacačem uroka i uzročnik sveg zla, tako su ga proglasili narodni vođe, te je zato bio osuđen i ubijen na križu“, bilo je rečeno u propovijedi. „No, kad je nakon tri dana uskrsnuo, pokazao je da istina uvijek pobjeđuje, makar ta pobjeda došla i kasnije.“ (*don Boris Dabo, misionar u Zambiji, Uskrs 2012.*)

Izvješća iz skupina:

Nakon što svaka skupina pročita i odgovori na poticajna pitanja, jedan iz svake skupine (animator) pročitat će izvješće pred svima.

Nakon izvješća sudionici mogu pogledati DVD "*Hrvatski misionari u srcu Afrike*" ili neki drugi prikladni DVD.

Molitveni završetak

Vjerujem da si uskrsnuo, da živiš,
da ne ležiš više u grobu, nego ideš k Bogu sile i moći,
i da te od njega više ništa ne dijeli.
Ostavljajš pokrov bijeli, osmišljajš svemir cijeli.

Što mene ne uskrisiš,
što mene na se ne privučesh:
moje prazno oko
i srce prazno, ali duboko,
ruke koje grle prikaze.
Uskrisi me!

Sruši zidove koje osamu sobom vuku: ti nemaš više svojih ruku,
ja ti nudim svoje .
ti nemaš druge noge, ja ti dajem svoje.
Ti nemaš druge oči, gledaj kroz moje.
Nudim ti srce ovijeno mnogim povojima besciljnog života!
S tobom ću uskrsnuti i ja na novi život u tebi: ja ću biti ti, a ti ja od tebe zauvijek željan
izmjena!

(Mario Crvenka)